

vinářské úvodníky a polemiky vyšly vždy z konkrétního a bezprostředního popudu, nijak nezadají svou důkladností a hodnotností vynikajícím publikacím zahraničním. Je dobře, že trvalá hodnota těchto článků byla i formálně zachována tím, že byly publikovány v souhrnném díle. Dr. Lepař.

JAN SLAVÍK: *Lenin*. Historica, knihovna postav a charakterů, svazek 11. — 8^o. — Stran 371. — Melantrich, Praha 1934. — Cena Kč 65.—, váz. Kč 80.—. — Autor patří mezi přední znatele Ruska, zejména poválečného. Měl po ruce u nás bohatý, jeden z největších archivů a knihoven ruských. Tož mu umožnilo proniknouti do tajů ruské revoluce hlouběji než komu jinému. Autor snaží se jíti objektivní, přímou cestou, nedá se rušiti sympatiemi ani nesympatiemi, svým suchým ale jasným způsobem kreslí nám vývoj mohutné postavy Leninovy, s jehož jménem navždy bude spojena existence sovětského ruského státu. Nemilosrdně zbavuje Lenina svatozáře, ukazuje, že není ve všem originelní, že dovedl přijímati názory i taktiku právě tak od svých přátel, jako od svých nepřátel, třeba to byl i ruský carismus, že byl spíše revolučním stratégem a státníkem než sociálním vůdcem, že myšlenky mu musily sloužiti, že jich dovedl využití i zneužití stejně jako lidí, jen aby dosáhl rozhodného vlivu, že dovedl lépe než kdo jiný uplatnit heslo, že účel svěťí prostředek. Tím ovšem jeho význam se nezmenšuje, nýbrž spíše uvádí na pravou míru. Nejde tu o životopis, který by přístupnou formou popularisoval historické osobnosti, jak se to v poslední době ujalo, je to spíše vědecký rozbor osobnosti Leninovy po stránce ideové. Autor pomíjí data životopisná a věnuje plnou pozornost myšlenkovému vývoji. Proto jest celé dílo rozvrženo podle významných a rozhodujících epoch Leninova vývoje. Obírá se převážnou většinou dobou do vyvrcholení bolševické revoluce. Je to dílo, které přináší mnoho rozčarování, mnoho překvapení, mnoho poučení. Vzbudí proto hodně ohlasu snad více odporu než souhlasu, ale přispěje vynikající měrou k poznání bolševické minulosti ale i přítomnosti, a to zejména po stránce metodické, a to nejen v Rusku, ale i u nás. Autor upozorňuje na to, že řemeslní revolucionáři Leninovi znamenitě ovládají revoluční metody a znají též nebezpečí, které jim hrozí od vývoje a snaží se je odborně odstraňovati. Vývoj Ruska je tedy nejistý a tím i budoucnost, která jedině může přinést definitivní posouzení významu Leninova. Dr. Lepař.

Dr. JAN ČERNÝ: *Ochrana cti*. Nákladem Právníckej Jednoty na Slovensku. Bratislava 1933. Cena neudaná. Autor, radca Najv. súdu v Brne, sostavením tejto knižky na základe doterajšej i najnovšej judikatúry N. S. s príbratím v z. č. 108/33 poskytnul cennú príručku k rýchlemu orientovaniu sa v bohatej materii predmetnej otázky. Jsk.

HENDRIK DE MAN: *Socialistická idea*. 8^o. Str. 277. Politická knihovna. Řada II. Kniha XVII. Praha. Orbis 1934. Cena Kč 39.—. — Tímto dílem ukončil Man své dílo, kterým chtěl dáti nový základ socialistickému myšlení. Jeho »Duch socialismu« byl ostrou kritikou dosavadního ideového podkladu socialisace, zejména marxismu, který v mnohých směrech byl vývojem překonán, takže nejen přestal býti živnou půdou socialistického hnutí, nýbrž stal se mu i osudnou přítěží, která jej vývojově zatěžovala a sváděla na cesty, které spíše vedly k úpadku než k rozvoji. Socialistická idea má doplniti negativní kritiku pozitivním ukázáním nových cest. Man snaží se tu navázati na dosavadní myšlenky socialistické, poněvadž jest si vědom, jak velikou hodnotu představuje vývojová kontinuita. Proto i značně mírní a opravuje svůj poměr k marxismu. Po jeho dřívějším odsouzení a odmítnutí snaží se nyní nalézt v něm živoucí, platné pravdy, na které by bylo možno navázati, které by bylo možno domyslití a doplniti novými myšlenkami, aby takto omlazený socialismus šel vstříc lepším dobám. Snaží se o to již proto, že poměry v Německu, kde svou knihu dokončil těsně před Hitlerovým převrácením, jej přesvědčily, že se nevystačí s pouhým reformismem, že nutno nalézt pozitivní program. Radikalnost Marxova přišla mu proto docela vhod. Socialismus má dnes málo lidí